

Akavan opiskelijoiden *poliittinen ohjelma* *2023–2027*

Akava

 SISÄLTÖ

Johdanto	3
Koulutus ja osaaminen	4
Korkeakoulutuksen rahoitus	5
Korkeakoulutuksen laatu	6
Opintojen joustavuus ja opiskelijan ohjaus	6
Korkeakoulutuksen kansainvälisyys	8
Työelämä	9
Työelämän kansainvälisyys	10
Hyvinvointi	11
Toimeentulo	12
Opintotukijärjestelmä ja opiskelijan toimeentulo	12
Sosiaaliturva	13
Yhteenveto	14

Kuvat: Ida Pimenoff
Taitto: Liisa Valtonen
ISBN: 978-952-7281-70-3

Johdanto

Akavan opiskelijoiden poliittinen ohjelma määrittelee Akavan opiskelijoiden yhteisön pidemmän aikavälin vaikuttamistyön teemoja ja tavoitteita. Ohjelmaa tarkastellaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan vastaamaan yhteiskunnassa tapahtuviin muutoksiin.

Akavan opiskelijat on korkeakouluopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden korkeakoulutettujen edunvalvontaorganisaatio, joka kokoaa yhteen Akavan liittojen opiskelijatoiminnan. Toimimme korkeakouluopiskelijoiden ja vastavalmistuneiden työelämäasiantuntijana opintojen ja työelämän välillä. Toimintamme perustuu arvoihimme, jotka ovat vastuullisuus, sivistys ja asiantuntijuus, yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys.

Hyvinvointiyhteiskunnan rakentamisessa pitää ottaa huomioon nuorten sukupolvien ääni entistä paremmin. Sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden ja nykymuotoisen yhteiskunnan säilyttämiseksi meidän pitää varmistaa osaaminen sekä sen tuomat innovaatiot, hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus.

Olemme mukana rakentamassa maailman parasta työelämää.

Nicole Ojala
puheenjohtaja
Akavan opiskelijat

1. Koulutus ja osaaminen

Tulevaisuudesta pidetään parhaiten huolta panostamalla koulutukseen. Koko koulutusjärjestelmän tulee toimia kitkattomasti ja tarjota jokaiselle yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvaa tulevaisuuden ammattilaiseksi läpi koulutuspolun. Koulutuksen pitää olla maksutonta, sillä sen kustannukset tulevat maksetuiksi yhteiskunnalle moninkertaisena tulevaisuudessa.

Heikentyneet oppimistulokset kertovat koulutusjärjestelmän heikkenemisestä. Korkeakoulujen rahoituksen vaihtelevuus, lisääntyneet velvollisuudet ja alueellinen laadunvaihtelu hidastavat pitkäjänteistä ja tavoitteellista kehittämistä sekä tulevaisuuden innovaatioita.

Sivistys- ja koulutuspanostukset ja niiden turvaaminen ovat yhteiskunnan tulevaisuuden kulmakiviä.

Korkeakoulutuksen rahoitus

Korkeakoulujen rahoituksen pitää olla riittävää ja vakaata. Jatkuva rahoituksen epävarmuus ja sen vaihtelut hidastavat korkeakoulutuksen kehittämistä ja tulevaisuuden innovaatioita. Parlamentaarinen yli hallituskausien ulottuva suunnitelma koulutuksen resurssoinnin parantamiseksi takaa Suomen nousun takaisin koulutuksen kärkimaaksi.

Koulutuksen rahoituksessa pitää huomioida vallitseva työmarkkinatilanne, alueiden tarpeet ja yhteiskunnalliset tarpeet tutkimukselle ja asiantuntemukselle sekä ensisijaisesti laadullinen työllistyminen. Suoritettuihin tutkintomääriin perustuva rahoitusmalli pakottaa koulutuksen järjestäjät tekemään tutkinnon suorittamista nopeuttavia ratkaisuja, jotka heikentävät koulutuksen laatua. Korkeakoulujen rahoitusmallia pitää kehittää kannustamaan niitä panostamaan laadukkaaseen opetukseen, riittävään henkilöstöön sekä opiskelijoiden tukemiseen opintojen alusta valmistumiseen asti.

Aloituspaiikkojen määrää kasvatettaessa korkeakoulujen rahoituksen täytyy kasvaa pysyvästi samassa suhteessa. Näistä päätettäessä on huomioitava ennakkoivasti ajantasainen työmarkkinatilanne ja alueellinen tarve. Aloituspaiikkoja lisättäessä on otettava huomioon lisäksi alan läpäisyaste. Ennen aloituspaiikkojen lisäämistä pitää ensisijaisesti tarttua heikon läpäisyasteen syihin ja opetuksen laatuun. Työmarkkinoiden kysynnän ja tarjonnan pitää varmistaa kilpailukykyinen palkkaus korkeakoulutetuille.

Korkeakoulutuksen houkuttelevuuden varmistamiseksi pitää huolehtia siitä, että koulutus on maksutonta kaikilla koulutusasteilla. Maksuton koulutus toimii pohjana tasa-

arvoiselle yhteiskunnalle, jossa jokaisella on mahdollisuus menestyä. Lukukausimaksut johtavat taloudelliseen polarisaatioon ja entistä vahvempaan koulutustason periytymiseen. EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten opiskelijoiden lukukausimaksut pitää poistaa globaalin yhdenvertaisuuden edistämiseksi panostaen opiskelijoiden ja valmistuvien integroimiseen Suomeen sekä suomalaisen työelämään. Suomeen työhön jäämisen pitää olla houkuttelevaa ja kannattavaa.

Korkeakoulutuksen pitää olla maksutonta kaikille opiskelijoille lähtömaahan katsomatta.

Jatkuva oppimista pitää tukea eri rahoitusvälineiden avulla. Rahoitusvälineiden on huomioitava tasapuolisesti eri ryhmien osaamisen kehittämistarpeet. Samalla niiden pitää tukea yksilön jatkuva oppimista, edellytyksiä pidentää työuraa ja tarvittaessa uudelle alalle kouluttautumista.

Ammattikorkeakouluille luodaan oma tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toiminnan rahoitusmalli, joka vastaa paremmin ammattikorkeakoulujen tarpeita ja mahdollisuuksia. Lisäksi malli on tarpeen luomaan työelämä lähtöisempää TKI-toimintaa yritysten ja ammattikorkeakoulujen välille.

TAVOITTEET

- Korkeakoulutus on maksutonta kaikille opiskelijoille lähtömaahan katsomatta.
- Koulutuksen resursointiin syntyy parlamentaarinen sopu hallituskausien yli ulottuvasta suunnitelmasta.
- Korkeakoulutuksen rahoitusta kasvatetaan suhteessa aloituspaikkoihin ja lisätyihin vastuisiin.
- Ennen korkeakoulutuksen aloituspaiikkojen lisäämistä huomioidaan alan läpäisyaste ja opetuksen laatu.
- Jatkuvan oppimisen tukemiseksi otetaan käyttöön koulutusseteli tai koulutustili.
- Korkeakoulututkintojen kehittämiseen käytetyt resurssit jakautuvat tasaisesti dualimallin kummallekin puolelle ja huomioivat työelämän tarpeet entistä paremmin.
- Ammattikorkeakouluilla on oma TKI-toiminnan rahoitusmalli.

Korkeakoulutuksen laatu

Laadukkaalla korkeakoulutuksella rakennetaan kestävää tulevaisuutta. Jokaisella opiskelijalla täytyy olla realistinen mahdollisuus kasvaa valitsemansa alan ammattilaiseksi osana yhteiskuntaa.

Ammattikorkeakouluilla ja yliopistoilla on korkeakoulujärjestelmässä selkeä asema. Ammattikorkeakoulujen tuottamalle työelämälähtöiselle ammattikorkeakoulututkinnolle sekä akateemisten tiedekorkeakoulujen tuottamille yliopistotutkinnoille on kummallekin selkeä tarve myös tulevaisuudessa. AMK- ja yliopistotutkintojen pitää olla tasavertaisia keskenään ja niitä tulee myös kohdella sen mukaisesti.

Hajanainen korkeakoulukenttä tuo koulutukseen alueiden välistä laadunvaihtelua. Korkeakoulukenttää pitää supistaa ja korkeakoulutusta järjestää alueellisten työelämätarpeiden perustuen.

Korkeakoulujen profiloitumista pitää vahvistaa. Jokaiselle opiskelijalle pitää mahdollistaa yhtä laadukas koulutus

alueeseen ja korkeakouluun katsomatta siten, että samat tutkinnot vastaavat sisällöllisesti toisiaan. Alueellista vaihtelua pitää ehkäistä tarkentamalla resursseja niille alueille, joilla suoriutuminen on heikompaa. Korkeakoulujen pitää tarjota opettajille pedagogista koulutusta tasaisin väliajoin, jotta varmistetaan laadukas opetus kaikissa koulutusyksiköissä.

Työharjoitteluilla mahdollistetaan opiskelijan ammatillinen kasvu opintojen aikana. Työharjoittelun pitää olla opintoihin sisällytettävä mahdollisuus kaikille korkeakouluopiskelijoille kaikilla aloilla. Harjoittelujaksojen pitää aina olla korkeakouluille maksuttomia ja opiskelijoille palkallisia.

Työelämäosaaminen ja työmarkkinoiden vahvuus rakentuu laadukkaasta koulutuksesta. Työelämän tarpeisiin perustavaa koulutuksen suunnittelua on lisättävä. Korkeakoulujen on lisättävä TKI-yhteistyötä yritysten kanssa kaikilla aloilla.

TAVOITTEET

- Korkeakoulutuksen duaalimalli säilytetään.
- Korkeakoulujen profiloitumista vahvistetaan.
- Ammattikorkeakoulut ja yliopistot ovat keskenään yhdenvertainen ja arvostettu osa suomalaista korkeakoulutusjärjestelmää.
- Korkeakoulutus on kansallisesti laadukasta kaikissa korkeakouluissa.
- Opiskelijalla on mahdollisuus sisällyttää korkeakouluharjoittelu osaksi tutkintoaan kaikilla aloilla.
- Harjoittelujaksojen pitää aina olla korkeakouluille maksuttomia ja opiskelijoille palkallisia.
- Työelämän tarpeet huomioidaan yhä paremmin korkeakoulutuksen suunnittelussa.
- TKI-yritysyhteistyötä lisätään kaikilla aloilla.

Opintojen joustavuus ja opiskelijan ohjaus

Jatkuvan oppimisen taustalla on yksilön mahdollisuus kouluttautua joustavasti ja elämäntilanteeseensa sopivalla tavalla. Tutkintojen suorittamisen täytyy olla opiskelijalle mahdollista sosioekonomiseen taustaan ja opintojen aikana muutuvaan elämäntilanteeseen katsomatta.

Koulutuksen piiriin on päästävä merkittävästi helpommin kuin nykyisin. Täydennysshaku otetaan käyttöön kaikissa korkeakouluissa.

Opiskelijoille pitää luoda yhdenvertaiset mahdollisuudet

korkeakoulutukseen hakeutumisiksi. Vuosien 2018–2020 korkeakoulujen opiskelijavalintauudistus pitää kehittää malliin, joka yhdenvertaistaa eri koulutustaustoista tulevien pääsyä korkeakouluun. Todistusvalinnan korostaminen siirtää kurssivalinnoista päättämistä yhä varhaisemmaksi ja heikentää ammatillisen väylän kautta hakevien mahdollisuuksia yhteishaussa. Opiskelijavalintauudistuksella on tutkitusti kielteinen vaikutus oppilaiden hyvinvointiin toisella asteella. Toisella asteella ohjauksen pitää aina sisältää tietoa korkeakoulutukseen hakeutumisesta ja opiskelijalla pitää olla mahdollisuus suorittaa korkea-asteen opintoja jo toisen asteen koulutuksen aikana tarpeettomien välivuosien vähentämiseksi.

Korkeakoulujen pitää mahdollistaa opintojen joustavoittamiseksi ajasta ja paikasta riippumaton opiskelu. Opetushenkilökunnan tietoteknisiin taitoihin pitää panostaa tasaisesti kaikkialla. Etäopiskelun pitää olla täydentävä mahdollisuus perinteisen lähiopetuksen tukena. Moninaiset oppijat pitää huomioida yhä paremmin korkeakouluopetuksen ja erityisjärjestelyjen suunnittelussa.

Siirtymistä tutkintojen välillä siirtymisen pitää tehdä helpommaksi. Opiskelijan aikaisempi teoreettiset vaatimukset täyttävä työkokemus ja harrastuneisuus sekä aiemmin suoritettavat opinnot pitää huomioida osaksi tutkintoa.

Työelämän tarpeiden huomioimiseksi opiskelijalla tulee olla realistinen mahdollisuus rakentaa itselleen mahdollisim-

man monipuolinen tutkinto. Opintojen suunnittelua pitää helpottaa tarjoamalla opiskelijalle laajemmat mahdollisuudet ristiinopiskella myös muiden alojen ja korkeakoulujen kursseja ammatillisen kasvun tukemiseksi.

Opinnoissa pitää voida edetä joustavammin – lisätään ajasta ja paikasta riippumattoman opiskelun mahdollisuuksia.

Opiskelijoiden jaksamishaasteisiin ja suorittamisyhteiskunnan paineisiin on löydettävä ratkaisuja. Opiskelijalle pitää varmistaa kaikilla aloilla riittävä ja laadukas ohjaus. Opiskelijoiden pitää tukea tarjoamalla heille riittävät mahdollisuudet hyödyntää opinto-ohjaajan, koulukuraattorin ja koulupsykologin palveluja. Laadukkaita ja helposti saavutettavasti tukipalveluita tukevat opiskelijan hyvinvointia, jaksamista ja valmistumista.

Korkeakoulututkintoihin pitää lisätä alumniopinto-oikeus, jolla mahdollistetaan opintojen jatkaminen kahden vuoden ajan myös tutkinnon valmistumisen jälkeen. Opinto-oikeuden jatkamisella mahdollistetaan opiskelijan ammatillinen kasvu uran alkuvaiheen tukemiseksi.

TAVOITTEET

- Koulutuksen periytymistä ehkäistään varmistamalla yhdenvertaiset mahdollisuudet hakeutua korkeakoulutuksen piiriin.
- Kaikki korkeakoulut mahdollistavat laajat etäopiskelumahdollisuudet perinteisen lähiopetuksen tukena niiltä osin kuin se on mahdollista.
- Avoimen korkeakoulutuksen opintojaksoja lisätään aika- ja paikkariippumattomina verkkokursseina.
- Moninaiset oppijat huomioidaan entistä paremmin korkeakouluopetuksen ja erityisjärjestelyjen suunnittelussa.
- Toisen asteen tutkintoihin sisällytetään korkeakouluohjausta kaikilla aloilla.
- Toisen asteen opiskelijoille mahdollistetaan korkeakouluopintojen suorittaminen toisen asteen opintojen aikana.
- Tutkintojen välillä siirtymistä ja ristiinopiskelua helpotetaan.
- Opiskelijan aiempi työkokemus ja harrastuneisuus huomioidaan osaksi korkeakoulututkintoa.
- Opiskelijalle varmistetaan riittävä ohjaus kaikilla aloilla jaksamisen ja ammatillisen kasvun tueksi.
- Korkeakoulututkintoihin lisätään mahdollisuus opiskella kahden vuoden ajan myös tutkinnon valmistumisen jälkeen niillä aloilla, joilla se on mahdollista.

Korkeakoulutuksen kansainvälisyys

Suomen pitää panostaa kansainvälisten osaajien integroimiseen Suomeen. Suomalainen korkeakoulutus on perinteisesti ollut kansainvälisesti houkuttelevaa, mutta suuri osa suomalaisen korkeakoulututkinnon suorittaneista siirtyy muualle työskentelemään. Suomen pitää tehdä kestäviä ratkaisuja kansainvälisen osaamisen varmistamiseksi.

Integroitumisen taustalla on realistinen mahdollisuus työllistyä Suomessa. Nykyiset tutkintorakenteet eivät mahdollista kansainvälisille opiskelijoille riittävää kielikoulutusta työllistymiseen.

Valmistumisen jälkeen kansainvälisillä opiskelijoilla pitää olla automaattisesti mahdollisuus jäädä Suomeen tekemään töitä. Kaikille korkeakoulututkinnon Suomessa suorittaneille pitää myöntää automaattisesti kolmen vuoden oleskelulupa.

Kotikansainvälistymiseen panostetaan kansainvälisten opiskelijoiden integraation helpottamiseksi. Suomalaisilla opiskelijoilla pitää olla yhdenvertainen mahdollisuus sisällyttää kansainvälistymiskokonaisuus osaksi tutkintoaan.

TAVOITTEET

- Kansainvälisten opiskelijoiden integroimiseen panostetaan.
- Kaikille korkeakoulututkinnon Suomessa suorittaneille myönnetään automaattisesti kolmen vuoden oleskelulupa.
- EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden oleskelulupaprosessia tehostetaan siten, että prosessi kestää enintään kaksi viikkoa eli 14 vuorokautta.
- Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden kielikoulutusta lisätään ja kehitetään.
- Suomalaisten kotikansainvälistymistä lisätään ja siihen panostetaan.
- Jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa kansainvälistymiskokonaisuus tutkintonsa osana.

2. Työelämä

Työllisyysasteen nosto on nykymuotoiselle hyvinvointiyhteiskunnallemme välttämätöntä. Pohjoismaiden matalin työllisyysaste, pandemia-ajan tuoma digiloikka, pirsataiset työurat ja rakenteelliset ongelmat kuitenkin kasvattavat nuorten ja opiskelijoiden epävarmuutta työelämästä.

Valtionhallinnon pitää tehdä järjestelmällisesti työtä nuorten työelämäpelon kitkemiseksi. Nuorten ja opiskelijoiden työuraa pitää tukea entistä merkittävämmiin sen vahvistamiseksi.

Työuransa alussa olevan nuoren pitää saada tarvitsemaansa tukea uuden työpaikan löytämiseen. Tämä vaatii joustoja nykyiseltä työnantajalta, lisää ohjaavia palveluita työnhaun tueksi ja mahdollisuutta lisäkouluttautua työn ohessa.

Yrittäjäkoulutukseen ja -tietoisuuteen on panostettava. Nuorille ja opiskelijoille pitää tarjota enemmän tietoa yrittäjyyden muodoista ja kannustaa heitä yritystoiminnan aloittamiseen.

Yhteiskuntatoimijoiden pitää tehdä entistä läpinäkyvämpää työtä tasa-arvon vahvistamiseksi. Sukupuolten väliset palkkaerot ovat edelleen merkittäviä ja niiden kitkemiseksi työntekijällä pitää olla oikeus tiedustella samassa

työtehtävässä tai saman vaatimustason tehtävissä olevien kollegoiden palkkatasoa esimerkiksi luottamushenkilöltä.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatioinvestoinnit nostetaan vastaamaan vähintään neljän prosentin osuutta bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä.

Eläkejärjestelmän uudistuksissa pitää hakea kauaskatseisia ja kestäviä ratkaisuja, jotta sen toimivuus säilyy tulevaisuudessakin. Eläkejärjestelmän kestävyys vaaditaan mukaan kaikkia eläkejärjestelmän osapuolia: työntekijöitä, työnantajia ja työeläkevakuutuksen korvauksen saajia (eläkeläisiä).

TAVOITTEET

- Irtisanomisajan käyttäminen on mahdollistettava työnhakuun, jos työntekijä on tullut irtisanotuksi.
- Henkilökohtaisia ohjaamopalveluita lisätään saavutettavuuden varmistamiseksi.
- Nuoria ja opiskelijoita kannustetaan yrittäjäksi ryhtymiseen eri koulutusasteilla. Yrittäjyyden kokeileminen mahdollistetaan osana korkea-asteen tutkintoja.
- Yritystoimintaan liittyvää koulutusta vahvistetaan perus-, toisella ja korkea-asteella.
- Tasavertaisia mahdollisuuksia työelämässä edistetään kaikille. Vammaisten, osatyökykyisten, vähemmistöjen, ulkomaalaistaustaisten sekä muiden vähemmistöjen asemaa ja työllistymistä parannetaan.
- Anonyymi rekrytointi otetaan käyttöön soveltuvilta osin kaikilla aloilla.
- Palkka-avoimuutta edistetään soveltuvilta osin kaikilla aloilla.
- Sukupuolten välisistä palkkaeroista tehdään läpinäkyviä ja niitä tasoitetaan.
- Rasismia lisäävät rakenteelliset ongelmat tehdään läpinäkyviksi ja niihin puututaan.
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatioinvestoinnit nostetaan vastaamaan vähintään neljän prosentin osuutta bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä.
- Nuorten työelämäpelkoa lievennetään ja työelämäopinnot sisällytetään osaksi peruskoulutusta.
- Eläkejärjestelmään liittyvää epävarmuutta lievennetään.
- Eläkejärjestelmää kehitetään pitkällä aikavälillä kestäväksi ilman huolta sen pohjan murenemisesta.

Työelämän kansainvälisyys

Suomi tarvitsee kansainvälisiä osaajia työmarkkinoille huoltosuhteen parantamiseksi. Työperäistä, laadullista maahanmuuttoa on lisättävä. Liikkuvuuteen Euroopan sisällä pitää tehdä lisää panostuksia.

Suomen pitää tehdä panostuksia kansainvälisen työelämämielikuvan parantamiseksi. Suomen pitää näkyä globaalisti houkuttelevana ja elinvoimaisena maana tehdä työtä ja menestyä.

TAVOITTEET

- Työperäistä, laadullista maahanmuuttoa lisätään merkittävästi.
- Euroopan sisällä työllistyminen ja liikkuminen on helppoa.
- Suomalaiset työmarkkinat nähdään kansainvälisesti houkuttelevana.

3. Hyvinvointi

Opiskelijoiden mielenterveydellinen oireilu on kriisiytynyt. Kolme neljästä elämänaikaisesta mielen-terveyden häiriöstä alkaa ennen 25 vuoden ikää. Mielenterveys- ja päihdehäiriöt ovat merkittävä syrjäytymisen ja pitkäaikaisen työkyvyttömyyden riskitekijä.

Opiskeluterveydenhuollon resurssit ja saatavuus on turvattava kaikilla alueilla ja kynnystä hakeutua palveluihin pitää mataltaa. Valtion osuutta YTHS:n rahoituksesta pitää kasvattaa. Opiskeluterveydenhuollon palveluiden pitää olla opiskelijalle maksuttomia.

Opiskelijalla täytyy olla riittävät mahdollisuudet päästä terveydenhuollon palveluihin oikea-aikaisesti. Hoitopolkujen jatkuminen on turvattava siirryttäessä toiselta asteelta korkeakoulutukseen ja korkeakoulutuksesta työelämään. Polkuopiskelijoilla pitää olla yhdenvertainen mahdollisuus käyttää opiskeluterveydenhuollon palveluita. YTHS:n ja julkisen terveydenhuollon yhteistyötä pitää kehittää.

Riittävät mielenterveys- ja päihdepalvelut on turvattava opiskelijoiden jaksamisen tueksi. Suomessa pitää ottaa käyttöön terapiatakuu. Opintopsykologien riittävä määrä on turvattava.

Opiskelijalla pitää olla realistiset ja joustavat mahdollisuudet palata korkeakoulutukseenmielenterveyden oireilun aiheut- taman opintojen katkeamisen jälkeen.

Seksuaalikasvatusta lisätään myös korkea-asteen opintoi- hin. Opiskelijoille pitää tarjota maksuton ehkäisy.

TAVOITTEET

- Opiskeluterveydenhuollolla on riittävät resurssit kaikilla alueilla.
- Opiskeluterveydenhuollon palvelut ovat maksuttomia kaikille opiskelijoille.
- Kynnystä hakeutua palveluihin madalletaan.
- Hoitopolkujen jatkuminen turvataan kaikissa vaiheissa.
- Polkuopiskelijoilla on yhdenvertainen mahdollisuus opiskeluterveydenhuollon palveluiden käyttämiseen.
- Terapiatakuu otetaan käyttöön.
- Opintopsykologien riittävä määrä turvataan.
- Seksuaalikasvatusta sisällytetään osaksi korkea-asteen tutkintoja.
- Opiskelijoille tarjotaan maksuton ehkäisy.

4. Toimeentulo

Opiskelijat ovat Suomessa ainoa ihmisryhmä, jonka oletetaan rahoittavan lainalla arkisia kulujaan. Opiskelijoiden sosiaalietuuksia ei tarkastella ja koroteta inflaation tahdissa. Opiskelijoiden reaalin maksuvalmius ja ostovoima heikkenee vuosittain.

Opintotukijärjestelmä ja opiskelijan toimeentulo

Opintotukijärjestelmän pitää mahdollistaa opiskelijalle ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo ilman lainapainotteisuutta. Opiskelijoiden toimeentulo on turvattava kaikissa elämäntilanteissa.

Opiskelijan ei tulisi joutua tekemään työtä tai ottamaan lainaa tullakseen toimeen opintojensa aikana. Opintotuen tulorajat tulee poistaa, sillä työnteosta opintojen aikana ei pidä "rangaista".

Opiskelijalla täytyy olla realistinen mahdollisuus pitää sairaslomaa ilman toimeentulon heikkenemistä. Opiskelijalla pitää oikeus sairauspäivärahaan mielenterveyden oireillessa.

Opintotukikuukausia pitää lisätä jaksamisen ongelmien ratkaisemiseksi. Opintolainahyvitys pitää ottaa osaksi myös toista tutkintoa.

Kaikista työharjoitteluista on saatava kohtuullinen korvaus.

Opiskelijaetuuksien tulee olla yhdenvertaisia kaikenikäisille opiskelijoille katsomatta koulutuksen ulkopuoliseen elämäntilanteeseen.

TAVOITTEET

- Opintotukijärjestelmä turvaa opiskelijalle ihmisarvoisen elämän kannalta välttämättömän toimeentulon.
- Opintotuen lainapainotteisuudesta luovutaan.
- Opintolainoihin liitetään korkosuoja turvaamaan opiskelijoita tulevilta mahdollisilta korkoriskeiltä.
- Opiskelija on oikeutettu sairauspäivärahaan ollessaan sairauslomalla opintojen aikana.
- Opintopistevaatimuksia madalletaan opintotuen varaan palatessa.
- Opintotukikuukausia lisätään ja tukikuukausien käyttöä helpotetaan. Kandi- ja maisterivaiheen tukikuukausikiintiöistä luovutaan.
- Opintotuen tuloajoista luovutaan.
- Opintolainahyvitys sisällytetään osaksi myös toista tutkintoa.
- Opiskelijaetuuksien rajoituksista luovutaan.

Sosiaaliturva

Opiskelijat on otettava huomioon sosiaaliturvajärjestelmää tarkasteltaessa ja kehitettäessä yhdenvertaisesti muiden ryhmien kanssa. Opiskelijoita ei saa jatkossa eriyttää erikoisjärjestelyihin.

Sosiaaliturvaa pitää uudistaa, ja joustavuutta on lisättävä kaikissa elämäntilanteissa. Sosiaaliturvan kannustinloukkuja pyritään vähentämään.

Asumistuen ruokakuntakohtaisuudesta on luovuttava.

Opiskelijan toimeentulosta pitää huolehtia myös perinteisten opintoaikojen ulkopuolella. Jos opiskelijalle ei löydy kesätöitä aktiivisesta hakemisesta huolimatta, hänellä pitää olla mahdollisuus hakea työttömyystukea kesälukukauden ajalle.

TAVOITTEET

- Sosiaaliturvajärjestelmää uudistetaan huomioiden järjestelmän kannustavuus ja nykyisten kannustinloukkujen poistaminen.
- Sosiaaliturvauudistuksessa huomioidaan korkeakouluopiskelijat tasavertaisena ihmisryhmänä.
- Asumistuen ruokakuntakohtaisuudesta luovutaan.
- Opiskelijalle mahdollistetaan työttömyystuen hakeminen kesälukukausien aikana, vaikka hänellä on pääsääntöinen opinto-oikeus. Opiskelijalla pitää olla mahdollisuus suorittaa opintoja, tehdä työtä tai hakea työttömyystukea kesän ajalle.

Yhteenveto

Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus pitää ottaa huomioon kaikessa päätöksenteossa. Suomen pitää tehdä kestäviä, tulevaisuuteen katsovia ratkaisuja, jotka turvaavat sen, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus elää maailman onnellisimmassa maassa.

Sivistys ja asiantuntijuus ovat menestyvän työelämän kulmakiviä. Osaamiseen on tehtävä riittäviä panostuksia, jotta yhteiskunnalla on mahdollisuus kasvaa, kehittyä ja menestyä myös tulevaisuudessa. Huoltosuhteen parantamiseksi Suomen pitää olla kansainvälisesti houkutteleva maa tehdä työtä ja elää.

Jokaisella suomalaisella tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään elämään ja hyvinvointiin. Jaksamiseen pitää tehdä merkittäviä panostuksia, ja rakenteita keventää uupumisongelmien selättämiseksi. Työmarkkinoiden rakenteellisia pulmia pitää tuoda läpinäkyvämmiksi ja niihin tulee puuttua paljon tehokkaammin.

Syrjäytymistä pitää ehkäistä vähentämällä tahattomia välivuosia. Samalla pitää antaa jokaiselle mahdollisuus oman näköiselle elämälle ja omalle tahdille.

Rakennetaan yhdessä maailman paras työelämä.

www.akava.fi

